

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Detaljplan för Lillberg, Stensgårds utskog 1:98

Evelina Palm, Stadsarkitekt/Planchef
0560-160 20, 073-049 70 19
evelina.palm@torsby.se: Nya Torget 8, Torsby

Innehållsförteckning

Undersökning om betydande miljöpåverkan.....	1
Innehållsförteckning	2
Vad är en undersökning om betydande miljöpåverkan?	3
Begreppsförklaring	3
Bedömning av betydande miljöpåverkan	4
MKB-projekt.....	4
Beskrivning av platsen och planens syfte.....	5
Nuvarande miljöbelastningar	6
Planförslaget i förhållande till gällande planer	6
Sammanfattande bedömning	6
Checklista	9
Regleringar och erkända skyddsvärden	9
Befolkning och människors hälsa	10
Natur-och kulturvärden och hushållning med resurser	13

Vad är en undersökning om betydande miljöpåverkan?

När en ny detaljplan tas fram, eller en befintlig detaljplan ändras, ska kommunen ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte.

Kommunen ska identifiera de omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan. Kommunen ska också genomföra ett samråd om frågan med länsstyrelsen och andra kommuner som kan antas bli berörda utifrån sitt särskilda miljöansvar.

Efter undersökningen ska kommunen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Enligt 6 kapitlet 8 § miljöbalken får beslutet inte överklagas. Däremot kan kommunen i ett senare skede göra en annan bedömning.

I det fall detaljplanen bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

Då bedömningen sker i ett tidigt skede kan ny kunskap tillkomma under planprocessen, vilken kan innebära att bedömningarna i checklistan måste omvärderas och beslutet omprövas.

Begreppsförklaring

Strategisk miljöbedömning avser själva processen, som löper parallellt med planarbetet. Bedömningens syfte att ge inspel kring möjliga anpassningar av planen, införande av planbestämmelser eller andra åtgärder som behövs för att minimera miljöpåverkan.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) avser en skriftlig dokumentation av miljöbedömningen.

Undersökning om betydande miljöpåverkan avser bedömning om MKB behöver upprättas eller inte.

Bedömning av betydande miljöpåverkan

I miljöbedömningsförordningen § 5 anges vilka omständigheter som kommunen ska utgå från vid undersökningen av om en detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan, men någon exakt gräns finns inte närmre preciserat. Kommunen måste göra en bedömning i varje enskilt fall.

Exempel på förutsättningar som kan leda till betydande miljöpåverkan är bland annat om planen medför negativ påverkan på riksintressen, skyddade arter eller grundvatten. Viktigt att poängtera är dock att det är den totala sammanvägningen av miljöpåverkan som ligger till grund för beslut om betydande miljöpåverkan. Även om ingen stor påverkan inom någon av ovanstående punkter skulle identifieras, kan en liten påverkan inom många aspekter ge en sammantaget stor påverkan.

MKB-projekt

Om förslaget till detaljplan innebär att planområdet får tas i anspråk för att anlägga vissa åtgärder, så kallade MKB-projekt, så ska undersökningen även ta hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens egenskaper, lokalisering och de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

Nedan följer lista på projekt som räknas som MKB-projekt:

- ett industriområde,
- ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt,
- en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,
- en hamn för fritidsbåtar,
- ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
- en campingplats,
- en nöjespark,
- en djurpark,
- en spårväg, eller
- en tunnelbana.

Beskrivning av platsen och planens syfte

Figur 1: Bilden visar planområdets ungefärliga belägenhet rödmarkerat. I sydöstra delen av kartbilden syns Lekvattnets centrala delar.

Detaljplanen är lokaliserad i nordvästra delarna av Lekvattnet i Torsby kommun och omfattar fastigheten Stensgårds Utskog 1:98 som är ca 3,6 ha och privatägd.

Syftet med detaljplanen är att bekräfta pågående markanvändning med uthyrningsverksamhet samt redan bygglovsbeviljade fritidshus och därigenom möjliggöra för bostadsändamål och tillfällig vistelse i området. Vidare är syftet att skapa byggrätt för en ytterligare uthyrningsstuga i områdets nordöstra del för att möta önskad utveckling av området.

På fastigheten Stensgårds Utskog 1:98 finns idag fem stugor för uthyrning och avsikten är att upprätta ytterligare en stuga. Fram tills nu har byggnaderna prövats genom bygglov för fritidshus, men nu anser kommunen att plankravet inträder varpå hela området avser regleras samlat i en detaljplan.

Planområdet nås från E16 (Trafikverkets väg) via enskild väg.

Befintliga stugor är anslutna till enskilda vatten- och avloppsanläggningar samt har lokalt omhändertagande av dagvatten och likadan lösning föreslås för den nya stugan.

Förslag till detaljplan stödjer pågående uthyrningsverksamhet med uthyrningsstugor samt möjligheten för avstyckning och försäljning av hel-

eller delårsboende. Förslagna åtgärder är dock av begränsad omfattning och områdets karaktär bedöms inte påverkas.

Nuvarande miljöbelastningar

Planen bedöms varken medföra eller påverkas av miljöbelastning.

Planförslaget i förhållande till gällande planer

I kommunens översiktsplan (2010) pekas området ut som Skogsmark i markanvändningskartan. Rekommendationer för skogsmark är att om mark av betydelse för skogsnäringen tas i anspråk för bebyggelse eller andra exploateringsföretag ska en balanserad avvägning göras om försvårat rationellt skogsbruk uppvägs av de värden som på sikt skapas i exploateringsföretaget.

Ett av kommunens mål för bebyggelse är att det i kommunen ska finnas ett brett utbud av bostäder med varierade upplåtelseformer i attraktiva och miljöanpassade lägen. Ytterligare mål är att utveckla turism och upplevelsenäringen i kommunen.

Detaljplanen bedöms inte gå emot mot kommunens översiktsplan 2010 och övergripande markanvändning. Detaljplanen bedöms i stället bidra positivt till kommunala visioner och mål.

Området omfattas inte av någon detaljplan.

Samma exploatör bedriver parallellt detaljplanearbete för Stensgårds Utskog 1:48, där även uthyrningsstugor planeras.

Sammanfattande bedömning

Med utgångspunkt från upprättad undersökning gör kommunen bedömningen att ett genomförande av detaljplan för Lillhem, Stengårds utskog 1:98 ej medför risk för betydande miljöpåverkan.

Omständigheter som talar emot en betydande miljöpåverkan är att området är av ringa storlek, platsens förutsättningar då området inte omfattar några områdesskydd, känsliga miljöer, kända värden eller risker, samt att området i nuläget till större delen omfattas av den exploatering som planen syftar till att bekräfta.

En strategisk miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt MB kap 6 §9–19 bedöms därmed inte behöva göras.

Efter möte mellan kommunen och länsstyrelsen (LOK-möte 2025-11-05) har kommunen dock sett behov av att ta fram ett geotekniskt PM som underlag för den samlade bedömningen av planen, men utifrån vad man kan se på översiktliga kartor m.m. bör det inte behöva vara något omfattande. Utöver geoteknik identifierades även behov av en beskrivning av områdets natur och naturvärden.

De sakfrågor som därmed bedöms kräva särskild utredning eller fördjupning inom ramen för planarbetet är:

- Geoteknik
- Bedömning av naturvärde/Karaktär

Planen

Planområdet är ca 3,6 ha och omfattar fem befintliga fritidshus för uthyrning med enskilda VA-lösningar och väganslutningar. Planen syftar till att säkerställa befintlig exploatering och möjliggöra för ytterligare en stuga genom markanvändning bostäder och tillfällig vistelse. Stugorna är mellan ca 50 kvm till ca 120 kvm, men har även tillhörande komplementbyggnader samt altaner/trädäck. Liknande lösning som befintliga stugor har för att ordna VA, dagvatten, väg och avfallshantering föreslås för den nya stugan som planeras.

Planen omfattar inte kommunalt huvudmannaskap.

Aktuell detaljplan bedöms medföra en mycket begränsad ändring av marken mot nuläget och inte ha betydelse för andra planer eller program.

MKB-projekt

Om planområdet kan tas i anspråk för MKB -projekt (se inledning) ska ytterligare aspekter omfattas i bedömningen om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har tidigare bedömt att detta område är att betrakta som en modern fritidsby vilket utgör ett MKB-projekt.

Miljöbedömningsförordningen 10§

Beskriv:

Verksamheten eller åtgärdens utmärkande egenskaper

Inom området finns fem stugor som hyrs ut idag och en ytterligare stuga avser uppföras. Verksamheten omfattar i dag ca 40–50 bäddar. Enskilda dagvatten, VA- och dricksvattenlösningar finns till varje stuga.

En ytterligare stuga bedöms skapa förutsättningar för ytterligare några bäddar för uthyrning.

Verksamheten bedöms generera marginellt med trafik.

Verksamhetens eller åtgärdens lokalisering

Området är beläget i skogsmiljö och bebyggelsen inom planområdet bedöms ha ett avskilt läge med bevarad skogsridå mot närmaste bebyggelse i norr.

Verksamheten utgör pågående markanvändning. Marken omfattas inte av några områdesskydd eller annan känslig miljö.

De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

Ingen betydande påverkan

Checklista

Som stöd för undersökningen används en checklista där de vanligast förekommande typerna av miljöpåverkan bedöms.

Följande bedömningar är möjliga: **Berörs ej, påverkas inte, liten påverkan och stor påverkan.** Vid behov finns kommentar för att motivera bedömningen.

Regleringar och erkända skyddsvärden

Medför planförslaget negativ påverkan på:

3–4. kap miljöbalken, hushållningsbestämmelser och riksintressen

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: -

5 kap. miljöbalken, miljökvalitetsnormer

Bedömning: Påverkas inte.

Kommentar: Planområdet är beläget inom avrinningsområde Rottnan till vattendraget som i VISS kallas Rottnan uppströms Lekvattnet.

Statusklassningen för Rottnan uppströms Lekvattnet är måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Vattenförekomsten är påverkad av försurning med betydande påverkan från skogsbruk och atmosfärisk deposition. Vattenförekomsten ingår i ett åtgärdsområde för kalkning, men uppnår trots detta inte god status. Tidsfrist för att uppnå MKN god ekologisk status har satts till 2027.

Vattenförekomst grundvatten Lekvattnet- Rottnemon (sand- och grusförekomst) sträcker sig längs ytvattnen från Rottnemon vid norska gränsen till Lekvattnet och är klassad med god kvantitativ och god kemisk status.

Planförslaget innebär en mycket liten förändring mot nuläget varför bedömningen görs att miljökvalitetsnormer för vatten ej försvåras eller äventyras. Dagvatten för tillkommande stuga bedöms kunna hanteras likt övriga stugor inom området.

7 kap. miljöbalken, skydd av områden

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: -

8 kap. miljöbalken, skyddade djur-och växtarter

Bedömning: Påverkas inte.

Kommentar:

Intill en av stugorna i området har följande fynd rapporterats i april 2025:
svartmes, kungsfågel, mindre korsnäbb och grönsiska.

Enligt rödlistebedömning 2020 är samtliga av arterna bedömda till livskraftig status (SLU Artdatabanken).

Alla fågelarter omfattas av artskyddsförordningens skyddsregler vilket innebär att det är förbjudet att döda, skada, störa eller förstöra deras ägg/bon utan tillstånd.

Planförslaget innebär en mycket liten förändring mot nuläget bedömningen görs att djur- eller skyddade arter inte påtagligt skadas.

9–15. kap miljöbalken, anmälan och tillståndsprövning

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: -

2–4 kap. KML fornminnen, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen

Bedömning: Berörs ej.

Kommentar:

Internationella konventioner

Bedömning: Berörs ej.

Kommentar:

Befolkning och människors hälsa

Medför planförslaget negativ påverkan på:

Buller och vibrationer

Bedömning: Berörs ej.

Kommentar: Planförslaget innebär en mycket liten förändring mot nuläget genom marginell ökning av trafik till följd av att ytterligare en stuga möjliggörs.

Översvämning

Bedömning: Berörs ej.

Kommentar: -

Ras, skred eller erosion

Bedömning: Påverkas ej.

Kommentar: SGU:s jordartskarta visar grundlager berg och ytlager morän. Området är inte utpekade riskområde för erosion, ras eller skred.

Inom ramen för detaljplanen har en geoteknisk utredning genomförts (Loxia, (2025-11-26). Sammantaget bedöms planområdet, inklusive platsen för det nya fritidshuset, ha goda geotekniska förutsättningar. Risken för ras och skred är låg och erosionsrisken är begränsad och främst knuten till bäckmiljön i väster

Utsläpp av miljö-eller hälsofarliga ämnen

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: -

Föroreningar

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: -

Ljus, skarpt sken eller skugga

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: Planförslaget innebär en mycket liten förändring mot nuläget genom att ytterligare en stuga möjliggörs.

Elektriska eller magnetiska fält

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: -

Lukt, djurhållning och allergener

Bedömning: Berörs ej.

Kommentar: -

Radon

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: I kommunens översiktsplan (2010) ligger området i anslutning till utpekad mark med förhöjd radonrisk.

Enligt SGU:s kartvisare över bergarter förekommer i området granit, granodiorit, syenitoid, kvartsmonzodiorit samt deras metamorfa ekvivalenter, med en ålder om cirka 1,7 miljarder år. Området uppvisar dessutom låg uranhalt enligt SGU:s kartering av gammastrålning (uran)

Frågan hanteras i bygglovprövning enligt Boverkets byggregler om radonsäkert utförande.

Transport eller hantering av farligt gods

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: -

Trafik och trafiksäkerhet

Bedömning: Berörs ej

Kommentar: -

Övriga risk- och säkerhetsaspekter

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: Planområdet bedöms inte omfattas av några särskilda förutsättningar som medför förhöjd risk för olyckor. Området präglas av låg bebyggelsetäthet, begränsad trafik och avsaknad av riskfyllda verksamheter. Föreslagen markanvändning bekräftar i huvudsak befintlig användning och möjliggör endast en begränsad komplettering, vilket bedöms inte förändra riskbilden.

Sociala värden och social hållbarhet

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: Planen bedöms inte ha negativ påverkan då planen inte omfattar något utpekad allmänt viktigt friluftsområde, samt är marken till

större delen redan ianspråktaget för ändamålet. Möjlighet för fler att bo och vistas i området kan däremot ha viss positiv påverkan genom att möjliggöra för fler att komma till Lekvattnet för att ta del av friluftslivet i Torsby kommun.

Natur-och kulturvärden och hushållning med resurser

Medför planförslaget negativ påverkan på:

Nationella miljökvalitetsmål eller lokala miljömål

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: -

Biologisk mångfald eller övriga höga naturvärden

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: Området är sedan tidigare exploaterat och påverkad av bebyggelse och vägar. Översiktlig naturvärdesbedömning visar på ej några höga naturvärden i området.

Landskapsbild

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: Planförslaget innebär en mycket liten förändring mot nuläget genom att ytterligare en stuga möjliggörs.

Ekosystemtjänster

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: Planförslaget innebär en mycket liten förändring mot nuläget genom att ytterligare en stuga möjliggörs.

Hushållning med material och råvaror

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: Planförslaget innebär en mycket liten förändring mot nuläget genom att ytterligare en stuga möjliggörs.

Hushållning med energi

Bedömning: Påverkas ej

Kommentar: Planförslaget innebär en mycket liten förändring mot nuläget genom att ytterligare en stuga möjliggörs.